

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання, що полягає у вдосконаленні теоретико-методичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо аналізу соціально-економічної ефективності формування й використання оборотного капіталу в управлінні підприємством з урахуванням його галузевих особливостей. Сформовано ряд висновків теоретичного, методичного та науково-практичного характеру, що відображають вирішення основних завдань відповідно до поставленої мети.

1. Процес реформування економіки створює сприятливі умови для підвищення ділової активності та розширення ринкових можливостей підприємств, але й збільшує конкуренцію, змінює рівень ризиків, ускладнює умови функціонування, що вимагає об'єктивної оцінки ефективності формування та використання їх оборотного капіталу. Це є складним завданням в умовах нестачі ресурсів, відсутності дієвих методів здійснення стратегії розвитку, особливо для фармацевтичних підприємств, специфіка господарювання яких включає не лише виробництво, оптову й роздрібну торгівлю, спеціалізоване зберігання і розподіл, але й виконання важливої соціальної функції – забезпечення споживачів якісними та доступними за ціною лікарськими засобами; тому виникає необхідність нових підходів та методів поглибленого дослідження питань аналізу ефективності формування та використання оборотного капіталу підприємств, враховуючи економічний та соціальний аспекти.

2. Уточнення сутності оборотного капіталу, враховуючи теоретико-економічний, управлінський та обліково-фінансовий аспекти, дозволяє визначити поняття “оборотний капітал” як сукупність ресурсів, інвестованих в оборотні активи, які у своєму русі здатні забезпечувати безперервність операційної діяльності підприємства та досягнення економічного й соціального ефекту. Дане поняття розкрито з урахуванням існуючих підходів до трактування його сутності, характерних ознак, що дозволило встановити властивості оборотного капіталу відповідно до напрямів дослідження в контексті розробки методики аналізу соціально-економічної ефективності формування та використання оборотного капіталу в управлінні підприємством.

3. Ретроспективний огляд економічної літератури вказує на відносний характер ефективного управління процесами формування та використання оборотного капіталу, що обумовлює необхідність здійснення процедури оцінки і визначення впливу галузевих особливостей функціонування підприємств на методику аналізу ефективності формування й використання оборотного капіталу, відображення складових аналізу ефективності та показників, які їх характеризують.

4. Цільовим спрямуванням аналізу ефективності управління оборотним капіталом є ідентифікація та оцінка внутрішніх резервів оптимізації процесів формування й використання оборотного капіталу. Відповідно методика аналізу соціально-економічної ефективності формування та використання оборотного капіталу повинна включати аналіз структури та напрямів розміщення оборотного капіталу, аналіз економічної складової (за групами показників достатності, рентабельності, ризику), а також аналіз соціальної складової (за рівнем якості та доступності), що дозволить обґрунтувати методичні аспекти розробки прогнозних показників формування й використання оборотного капіталу.

5. Об'єктивна оцінка процесів формування й використання оборотного капіталу з урахуванням соціальної та економічної складових аналізу їх ефективності визначає внутрішні галузеві особливості суб'єктів господарювання, дозволяє надавати практичні рекомендації щодо оптимізації складу і структури оборотного капіталу та виявляти напрями вдосконалення методики аналізу соціально-економічної ефективності формування та використання оборотного капіталу для прийняття раціональних управлінських рішень згідно зі стратегічними цілями розвитку.

6. Необхідність швидкої адаптації до змін зовнішнього середовища, підвищення ефективності управлінських рішень для забезпечення максимального досягнення стратегічних цілей розвитку потребує розробки і впровадження сучасних методів підготовки та прийняття управлінських рішень, зокрема, за допомогою комплексної, науково обгрунтованої моделі аналізу соціально-економічної ефективності формування та використання оборотного капіталу, яка являє собою динамічну сукупність п'яти взаємопов'язаних елементів і дозволяє за результатами аналізу прогнозувати майбутні потреби в оборотному капіталі при будь-якому обсязі реалізації, визначати оптимальний склад оборотних активів та структуру джерел їх фінансування.

7. Обгрунтування розрахунків прогнозованої потреби в оборотному капіталі, методичних засад і практичного інструментарію прогнозного аналізу соціально-економічної ефективності формування та використання оборотного капіталу фармацевтичних підприємств відповідно до стратегічних цілей, спрямованих на забезпечення соціального ефекту, максимізацію прибутку за умов прийнятного рівня ризику, формування та використання достатнього обсягу оборотного капіталу, забезпечується шляхом розробки та використання системи нечіткого логічного висновку Mamdani-типу, орієнтованої на аналіз та опрацювання даних з метою пошуку раціональних шляхів розвитку підприємств, підвищення оперативності та раціональності стратегічних управлінських рішень.

8. Необхідність і важливість поєднання соціальної та економічної складових аналізу ефективності управління оборотним капіталом обумовлюється як галузевими особливостями діяльності фармацевтичних підприємств, так і специфікою процедури їх реалізації, пов'язаною з наявністю синергетичного ефекту. При цьому сутність аналізу соціально-економічної ефективності формування та використання оборотного капіталу фармацевтичних підприємств полягає у перевищенні консолідованого ефекту взаємодії при забезпеченні економічної та соціальної складових ефективності над результатами, які отримуються внаслідок їх окремого існування або розгляду лише однієї з них.